

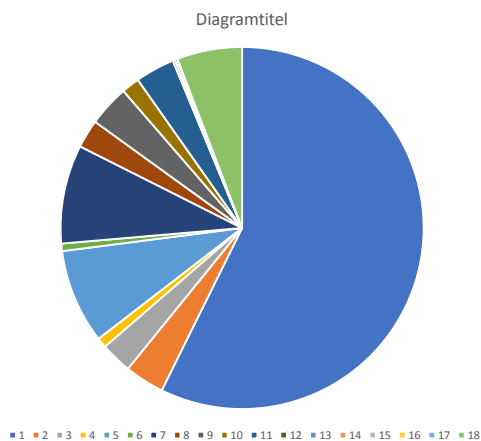
Sálarheilsa hjá føroysku fólkaskúlanæmingunum í tølum

Út frá skrásetingum, sum skúlaheilsufrøðingar í Føroyum hava gjørt, síggja vit, at nógv tann størsti parturin av børnunum í fólkaskúlunum trívist og hevur tað gott. Tó eru tað 30% av føroysku fólkaskúlanæmingunum, sum liva við ymiskum sárbari, ímeðan umleið fjórði hvør næmingur livir við trupulleikum ella avbjóðingum, ið kunna ávirka teirra sálarligu heilsu.

Um vit hyggja at sárbari hjá næmingum, so er tann størsti parturin í hesum sambandi tengdur at foreldraskilnaði, nevniliga heili 20% av teimum næmingunum, sum blivu kannaðir.

Telja vit tøluni saman fyri tær avbjóðingar, sum onkursvegna ávirkað sálarligu heilsuna hjá fólkaskúlanæmingunum, so er talan um umleið fjórða hvønn næming. Tøluni sum eru skrásett vísa, at 24% av næmingunum antin ikki trívast, eru einsamøll, verða happaði, hava møguligt tunglyndi og etingarólag v.m. Her skal eisini takast hædd fyri, at tað, hetta farna skúlaárið, ikki er nágreiniliga skrásett, hvussu mong uppliva angist, sorg o.a., sum eisini ávirkar sálarligu heilsuna. Hesi eru her ein partur av tí, sum eitur annað, sum hetta skúlaárið telur 6%.

Býtið av trupulleikum í mun til kannaði børn

- Børn í trivnaði 3.005=57%
- Høvd-, rygg- og búkpínu 185=4%
- Rørslu- og sansaskipan 147=3%
- Tunglyndi 47=1%
- Vekttrupulleikar 442=8%
- Etingarólag 35=1%
- Trivnaður 462=9%
- Umsorgan 133=3%
- Einsemi 193=4%
- Happing 84=2%
- Sjálsvirði 184=4%
- Annað 304=6%
- Cutting og misbrúk 23 børn

Skrásetingarnar hjá heilsufrøðingunum vísa, at heilsufrøðingar finna nógvar trupulleikar og avbjóðingar hjá føroysku fólkaskúlanæmingunum, sum á ein ella annan hátt hava týðning fyri líkamligu, sálarligu og sosialu heilsuna, nú og eisini framyvir. Talan er sostatt um viðurskiftir, sum kunnu ávirka heilsuna neiliga, ímeðan næmingurin gongur í skúla, men eisini um viðurskiftir, sum kunna hava stóra ávirkan á heilsuna upp í vaksnamannalívið. Viðurskiftir, sum ávirka lívsgóðskuna neiliga, í summum førum kanska alt lívið.

Alt eftir hvønn trupulleika ella avbjóðing talan er um, so verður næmingurin, í samráð við foreldur, sendur víðari til annan viðkomandi fakkunnleika, umframt at heilsufrøðingurin, so vítt møguligt, roynir at fylgja næminginum og familjuni, fyri at tryggja, at hond verður tikin um barnið.

Ein trupulleiki, sum heilsufrøðingar tó ofta møta, er, at bíðitíðin hjá næminginum og vegurin til røttu og viðkomandi útgreiningina ella hjálpina, kann vera sera langur. Tískil síggja vit nógvar næmingar, sum alt ov leingi verða sleptir upp á fjall, og harvið gerst “skaðin” og avleiðingin fyri heilsuna tað størri. Hetta ger, at alt meira arbeidsorka hjá heilsufrøðinginum fer til hesar næmingar, tí avleiðingin av manglandi fakligari hjálp kann vera sera lemjandi og í summum førum lívshóttandi.